2024/2368

2024.10.10.

AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2024/2368 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2024. április 11.)

az Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0093/2024),

A. mivel az Innovatív Egészségügy Közös Vállalkozás (IHI JU), amelynek székhelye Brüsszelben van, a Horizont Európa programon belül, 2021 novemberében jött létre a 2031. december 31-ig tartó időszakra ([1]); mivel az IHI Közös Vállalkozás az Innovatív Gyógyszerek Kutatására Irányuló Kezdeményezést Megvalósító Közös Vállalkozás helyébe lépett és annak jogutódjaként működik, ez utóbbit a hetedik kutatási keretprogramon (FP7) belül, 2007 decemberében hozták létre tízéves időtartamra ([2]) (IMI 1), majd működésének időtartamát 2014 májusában a Horizont 2020 program keretében 2024. december 31-ig meghosszabbították ([3]) (IMI 2);

B. mivel az IHI Közös Vállalkozás az interdiszciplináris, fenntartható és betegközpontú egészségügyi kutatásra és innovációra összpontosító köz-magán társulás; mivel az IHI Közös Vállalkozás alapító tagjai a Bizottság által képviselt Európai Unió, a COCIR európai iparági szövetség, a Gyógyszeripari Egyesületek Európai Szövetsége és más szövetségek, többek között a Vaccines Europe, az EuropaBio és a MedTech Europe;

C. mivel az átláthatóság növelése érdekében a Közös Vállalkozás közzéteszi éves beszámolójában a tagok programszintű hozzájárulásaira vonatkozó releváns információkat; mivel a Közös Vállalkozás minden olyan program esetében, amelyben műveleteket végez, az év végéig tagkategóriánként bemutat minden releváns információt, beleértve az adott programra vonatkozóan meghatározott jogi hozzájárulási célokat, valamint a kapott hozzájárulások és a jogi kötelezettségvállalások volumenét; mivel a Közös Vállalkozásnak továbbra is javítania kell az átláthatóságot;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

1. a Számvevőszék jelentése (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) alapján megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás 2022. december 31-ével záruló évre vonatkozó éves beszámolója minden lényeges szempontból híven és pénzügyi szabályzatának, valamint a Bizottság számvitelért felelős tisztviselője által elfogadott számviteli szabályoknak megfelelően tükrözi az IHI Közös Vállalkozás 2022. december 31-i pénzügyi helyzetét, a tárgyévi gazdasági eseményeinek eredményét, a pénzforgalmát és a nettó eszközállományának változásait; megjegyzi továbbá, hogy a számvevőszéki jelentés szerint a beszámoló alapját képező ügyletek minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek;

2. üdvözli az IHI Közös Vállalkozás szerepét abban, hogy az egészségügyi kutatást és innovációt kézzelfogható előnyökké alakítsa az uniós polgárok számára;

3. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás 2022-ben rendelkezésre álló költségvetése ([4]) 272,4 millió EUR kötelezettségvállalási előirányzatot (2021-ben 11,0 millió EUR) és 174,8 millió EUR kifizetési előirányzatot (2021-ben 210,4 millió EUR) tett ki;

4. megjegyzi, hogy a kötelezettségvállalási előirányzatok és a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 96,60 %-os (2021-ben 75,91 %), illetve 86,25 %-os (2021-ben 95,39 %) volt;

([1]) A Tanács (EU) 2021/2085 rendelete (2021. november 19.) a közös vállalkozásoknak a Horizont Európa keretében történő létrehozásáról (HL L 427., 2021.11.30., 17. o.).
([2]) A Tanács 73/2008/EK rendelete (2007. december 20.) az innovatív gyógyszerek kutatására irányuló kezdeményezést megvalósító közös vállalkozás létrehozásáról (HL L 30., 2008.2.4., 38. o.).
([3]) A Tanács 557/2014/EU rendelete (2014. május 6.) az innovatív gyógyszerek kutatására irányuló kezdeményezést megvalósító második közös vállalkozás létrehozásáról (HL L 169., 2014.6.7., 54. o.).
([4]) A rendelkezésre álló költségvetés a korábbi években fel nem használt, az IHI Közös Vállalkozás által a folyó évi költségvetésbe ismét felvett előirányzatokat, a címzett bevételeket és a következő évre átvitt összegeket is magában foglalja.

5. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás költségvetésének méretét érintő változások nagyban függnek a többéves kutatási és innovációs programok végrehajtási szakaszától; megjegyzi, hogy 2022-ben az IHI Közös Vállalkozás megkezdte a Horizont Európa program végrehajtását, és hogy ezért a 2022. évi költségvetés tartalmazza az első Horizont Európa 2022-re tervezett pályázati felhívásainak kötelezettségvállalási költségvetését;

6. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás 2022. évi éves beszámolójában a tagok kategóriái szerint (uniós és magánszektorbeli tagok) megjelenített hozzájárulások összege jelentősen eltér egymástól; megjegyzi, hogy ennek az az oka, hogy az uniós pénzbeli hozzájárulásokat a projekt végrehajtásának megkezdésekor, az IHI Közös Vállalkozásnak történő kifizetéskor validálják és jelenítik meg, míg a tagok természetbeni hozzájárulásait csak a felmerült és a projekt végrehajtására bejelentett költségek validálását követően jelenítik meg; felhívja az IHI Közös Vállalkozást, hogy továbbra is kezelje az egyrészről a pénzbeli hozzájárulások, másrészről a természetbeni hozzájárulások kapcsán megjelenített összegek közötti különbséget azzal, hogy információt szolgáltat a megkötött támogatási megállapodásokat és szerződéseket tekintve az IHI Közös Vállalkozás tagjainak év végi jogi kötelezettségvállalásaihoz;

7. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás még nem zárta le a hetedik kutatási keretprogram ([5]) végrehajtását;

8. ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy 2022 végéig az IHI Közös Vállalkozás a program keretében aláírt támogatási megállapodásokkal kapcsolatos 966 millió EUR összegű maximális uniós operatív hozzájárulást teljes mértékben kötelezettségvállalásba vette; megjegyzi, hogy tíz évvel a hetedik keretprogram vége után még mintegy 44,9 millió EUR (azaz 5 %) vár kifizetésre egyelőre befejezetlen projektek kapcsán; megjegyzi, hogy ez a hiányosság az antimikrobiális rezisztenciával (AMR) kapcsolatos kutatást végző 5 projektnek felel meg; megjegyzi továbbá, hogy e projektek közül kettő 2022 végéig lezárult; elismeri, hogy az antimikrobiális rezisztencia kihívást jelentő kutatási terület, és nagyra értékeli az antibiotikum-rezisztencia elleni küzdelemre irányuló új megközelítések kidolgozásának finanszírozásában rejlő tudományos és társadalmi értéket;

9. megjegyzi továbbá, hogy a magánszektorbeli tagok jogilag kötelezettséget vállaltak arra, hogy 914,2 millió EUR összegű természetbeni hozzájárulást nyújtanak, ami a 966 millió EUR összegű minimális operatív cél 94,6 %-a, és hogy ebből a lekötött összegből 2022 végén 831,9 millió EUR-t (azaz a cél 86 %-át) jelentettek be;

10. a Horizont 2020 tekintetében megjegyzi, hogy a tagok jogi kötelezettségvállalásai megfelelnek a hozzájárulási célkitűzéseik szintjének;

11. ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy 2022 végéig az IHI Közös Vállalkozás a Horizont 2020 program keretében aláírt támogatási megállapodásokkal kapcsolatos maximális uniós operatív hozzájárulásból (1 595,4 millió EUR) 1 452,1 millió EUR-ra (91 %) vállalt kötelezettséget; továbbá megjegyzi, hogy ebből a lekötött összegből mintegy 484,8 millió EUR-t (vagyis 33,4 %-ot) az elkövetkező években kell még kifizetni a még befejezetlen projektekre; megjegyzi továbbá, hogy a magánszektorbeli tagok és a társult partnerek jogilag kötelezettséget vállaltak arra, hogy 1 499,4 millió EUR összegű természetbeni hozzájárulást nyújtanak, ami az 1 595,4 millió EUR összegű minimális cél 94 %-a, és hogy ebből a lekötött összegből 2022 végén 1 078,9 millió EUR-t (azaz a cél 67,6 %-át) jelentettek be;

12. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás szerint az alacsonyabb teljesítési arányokat részben az IHI Közös Vállalkozás egyedi kutatási területének jellege, a projekteket végrehajtó globális konzorciumok nagy száma magyarázza;

13. megjegyzi, hogy a Horizont 2020 tevékenységeire nézve az IHI Közös Vállalkozás nem részesült új operatív kötelezettségvállalási előirányzatban, mivel 2020 végéig utolsó pályázati felhívását is lezárta; megjegyzi, hogy az operatív kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 87 % volt (2021-ben 96 %);

14. egyetért a Számvevőszék észrevételével, mely szerint az IHI Közös Vállalkozásnak ki kell dolgoznia egy ütemezett cselekvési tervet a korábbi többéves pénzügyi keretek során jóváhagyott projektek végrehajtásának véglegesítésére;

15. a Horizont Európa program végrehajtását illetően megjegyzi, hogy 2022-ben a Bizottság csak 1,4 millió EUR összegű pénzbeli hozzájárulást nyújtott az IHI Közös Vállalkozás igazgatási költségeihez; megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás a Horizont Európa tevékenységekhez nem kért pénzbeli hozzájárulást, mivel az általa 2022-ben indított két első Horizont Európa pályázati felhívás csak 2023-ban fejeződik be;

([5]) Hetedik kutatási és technológiafejlesztési keretprogram (2007–2013).

16. a 2022. évi vállalati éves tevékenységi jelentés alapján megállapítja, hogy az IHI Közös Vállalkozás az IMI2 fő teljesítménymutatóinak többsége tekintetében jól teljesített, gyakran túllépve a kitűzött célokat; különösen üdvözli, hogy az IHI Közös Vállalkozás IMI2 keretében finanszírozott projektjei 24 szabályozási eljárást hajtottak végre, többek között két szabályozói támogató levelet, tíz korlátozott szabályozói véleményt, két minősítő véleményt és hat szabályozási iránymutatásba foglalást készítve;

17. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az IHI Közös Vállalkozás IMI2 keretében finanszírozott projektjeinek 58,3 %-os (több mint 50 %-os) aránya a konzorciumi partnereken túl is hozzáférhetővé tette erőforrásaikat és eredményeiket; kiemeli az olyan példákat, mint a kémiai vegyületek könyvtára, az ESCulab projekt által létrehozott európai vegyületgyűjtemény, a RADAR-CNS által kifejlesztett nyílt forráskódú RADAR-bázis adatplatform, az EHDEN projekt által létrehozott európai egyesített adathálózat vagy az EBiSC2 által biztosított önfenntartó pluripotens őssejt biobank;

18. üdvözli, hogy a Közös Vállalkozás által finanszírozott projektek által készített dokumentumok mintegy 67 %-ának vannak társszerzői más ágazatokból, ami bizonyítja a kutatás tudományágakon átívelő jellegét és projektjeinek együttműködésen alapuló megközelítését;

Közbeszerzés és személyzet

19. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás 2022. évi szerződéses kötelezettségvállalásainak többségét meglévő többéves keretszerződések alapján kötötték meg; megjegyzi továbbá, hogy mennyiségi szempontból a legtöbb keretszerződést az informatika, az emberi erőforrások és az ellenőrzési szolgáltatások területén használták fel; üdvözli, hogy a szóban forgó keretszerződések közül több intézményközi jellegű, ami minimálisra csökkenti az adminisztratív terheket és biztosítja a méretgazdaságosságot;

20. a 2022. évi összevont éves tevékenységi jelentés ([6]) alapján megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás 2022-ben a meglévő keretszerződéseken kívül két pályázati eljárást ([7]) indított 15 000 EUR-t meghaladó értékben;

21. üdvözli, hogy valamennyi eljárást az IHI Közös Vállalkozás pénzügyi szabályzatával és a költségvetési rendelettel összhangban kezelték a gazdasági szereplők közötti tisztességes verseny, valamint az IHI Közös Vállalkozás forrásainak lehető legmegbízhatóbb és leghatékonyabb felhasználása érdekében;

22. megjegyzi, hogy a létszámterv 39 ideiglenes alkalmazottat, 15 szerződéses alkalmazottat és 1 kirendelt nemzeti szakértőt, vagyis összesen 55 alkalmazottat irányoz elő; megjegyzi, hogy 2022. december 31-én 49 álláshely volt betöltve: 39 ideiglenes alkalmazotti helyből 36 (92,30 %), 15 szerződéses alkalmazotti helyből 11 (73,30 %) és 1 kirendelt nemzeti szakértői helyből 0 (0 %);

23. a nemek közötti egyensúly és a földrajzi egyensúly tekintetében megjegyzi, hogy 2022. december 31-én a személyzet mintegy 65 %-a nő és mintegy 35 %-a férfi, és az IHI Közös Vállalkozáson belül 15 különböző állampolgárságú személy dolgozik;

Irányítási és kontrollrendszerek

24. a hetedik keretprogram kiadásai kapcsán az IHI Közös Vállalkozás végzett utólagos ellenőrzéseket, míg a Horizont 2020 és a Horizont Európa projektek kiadásait illetően a Bizottság Kutatási és Innovációs Főigazgatóságának Közös Ellenőrzési Szolgálata felelős az utólagos ellenőrzésekért;

25. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás 2,1 % reprezentatív hibaarányról és 0,8 % fennmaradó hibaarányról számolt be a hetedik keretprogram kiadásai kapcsán, illetve 2,7 % reprezentatív hibaarányról és 0,9 % fennmaradó hibaarányról a Horizont 2020 kiadásai kapcsán (elszámolások és zárókifizetések) ([8]);

26. megjegyzi, hogy a Horizont Európa program esetében utólagos ellenőrzésekre még nem került sor, mivel az első időközi kifizetések csak 2024-ben várhatók;

([6]) https://www.ihi.europa.eu/sites/default/files/uploads/Documents/About/Reports/IHI_CAAR_2022.pdf.
([7]) Irodabútorok – 24 453,65 EUR és kommunikációs stratégia – 15 950,00 EUR.
([8]) Az IHI Közös Vállalkozás 2022. évi konszolidált éves tevékenységi jelentése, 4.1.1. fejezet.

27. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás operatív kifizetésekre vonatkozó kontrolljainak értékeléséhez a Számvevőszék a végső kedvezményezettek szintjén egy véletlen mintán megvizsgálta a Horizont 2020 keretében 2022-ben teljesített kifizetéseket ([9]); megjegyi, hogy az IHI Közös Vállalkozás mintában szereplő kedvezményezettjei esetében a Számvevőszék nem talált hibákat vagy kontrollhiányosságokat;

28. üdvözli, hogy 2022 végéig az IHI Közös Vállalkozás a Közös Végrehajtási Központja (CIC) iránymutatásával összhangban az előzetes kontrollokra vonatkozó teljes kockázatalapú megközelítést dolgozott ki és hajtott végre, figyelembe véve az IHI Közös Vállalkozás sajátos kockázati körülményeit; megjegyzi, hogy e célból az IHI Közös Vállalkozás meghatározta a legrelevánsabb kockázati kritériumokat, és ezek alapján kockázatalapú monitoringmegközelítést alakított ki; megjegyzi, hogy ez a megközelítés lehetővé tette az IHI Közös Vállakozás számára, hogy felmérje az egyes projektek és kedvezményezettek kockázati szintjét a projekt végrehajtásának fő szakaszaiban, például a támogatási megállapodás előkészítése vagy módosítása, illetve a beszámolás és a kifizetés során;

29. e tekintetben megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás belső iránymutatást is kidolgozott kockázatalapú megközelítéséről, valamint képzést és iránymutatást nyújtott személyzete számára annak megfelelő használatáról és következetes végrehajtásáról;

30. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az IHI Közös Vállalkozás kockázatalapú megközelítést dolgozott ki az utólagos ellenőrzésre azzal a céllal, hogy célzottabb mintákkal csökkentse a hibaarányt a hibákra leginkább hajlamos kedvezményezettek feltárása érdekében, és ezáltal erősítse utólagos ellenőrzéseik tisztító hatását. Ez fontos pozitív változás az utólagos ellenőrzéssel kapcsolatos megközelítésben, mivel a Horizont Európa programból nyújtott támogatásokra vonatkozó bizottsági belsőkontroll-keret nem teszi lehetővé a közös vállalkozások egyedi reprezentatív mintáinak létrehozását, és következésképpen a közös vállalkozásokra vonatkozó egyedi reprezentatív és fennmaradó hibaarányok kiszámítását;

31. megjegyzi, hogy a Számvevőszék úgy találta, hogy a kellően kidolgozott, kockázatalapú utólagos ellenőrzési megközelítést alkalmazó közös vállalkozás fennmaradó hibaaránya a legkockázatosabb kedvezményezettek szisztematikus feltárásának és ellenőrzésének köszönhetően alacsonyabb volt az ilyen megközelítést mellőző közös vállalkozások átlagánál;

A korábbi évek észrevételeinek hasznosulása

32. megjegyzi, hogy az IHI Közös Vállalkozás külön éves jelentéseiben szereplő „észrevételek” valójában „időhöz nem kötött ajánlások” a Számvevőszék részéről; megjegyzi, hogy a Számvevőszék évente nyomon követi ezeket az észrevételeket, értékelve azok „nyitott” vagy „lezárt” státuszát;

33. üdvözli, hogy az IHI Közös Vállalkozás korrekciós intézkedéseket hozott a Számvevőszék 2021. évi, az uniós nyugdíjrendszerbe befizetett munkáltatói járulékok egy részével kapcsolatos észrevételének kezelése érdekében.

([9]) A kedvezményezetteknél tesztelt, vissza nem térítendő támogatások kifizetésével kapcsolatos tranzakciók esetében a számszerűsíthető hibákra vonatkozó beszámolási küszöbérték az ellenőrzött költségek 1 %-a.